

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

**SAYIŞTAY STRATEJİK PLAN
2008-2010**

SAYIŞTAY STRATEJİK PLAN 2008-2010

**“Kamu Kaynaklarının Gözcüsü
ve Koruyucusu Olmak”**

Sayıştay Başkanlığı
Sayıştay Yolu, Lefkoşa
KKTC
Mersin 10 Türkiye

Tel: +90 (392) 228 4128
+90 (392) 228 4544
+90 (392) 610 0000
Fax: +90 (392) 227 5046

e-mail: kkcsayıştay@superonline.com

web sitesi: www.sayıştay.kamunet.net

İçindekiler

Önsöz	1		
Sayıştay	3	Stratejik Amaçlar	21
Vizyonumuz	4	Sayıştay Yasa Tasarısının Yasalaşması	21
Misyonumuz	4	Hesap Verme Sorumluluğu ve Saydamlığın Yerleştirilmesi	22
Değerlerimiz	5	Çağdaş Denetim Uygulamalarının ve Sistemlerinin Yerleştirilmesi	22
Görevlerimiz	7	İnsan Kaynakları Stratejisinin Oluşturulması	23
Mali ve Uygunluk Denetimi	7	Dış İlişki, İşbirliği ve Anlayışın Artırılması	25
Performans Denetimi	8	Bilişim Teknolojisinden Yararlanma İmkanlarının Artırılması	25
Diğer Görevlerimiz	10	Sayıştayın Çalışma Potansiyelinin Artırılması	25
Sayıştaydaki Gelişmeler	12		
Sayıştay Yasa Tasarısı	12		
Web Sitesi ve Intranet	12		
Denetim Metodolojisi	12		
Yıllık Rapor	13		
İnsan Kaynakları	13		
Dış İlişkilerimiz	14		
Dış Etkenler	15		
Devlette Yürütülen Kamu Reform Çalışmaları	15		
Hesap Sunma Sorumluluğu	16		
Cumhuriyet Meclisinde Görüşülmeyi Bekleyen Raporlar	17		
Gelişen Bilişim Teknolojisinden Yararlanma	17		
İç Kontrol Sisteminin Oluşturulması	18		
Mali Etki Yaratılması	18		
Denetim Stratejisi	19		

ÖNSÖZ

Sayıştay'ın 2008-2010 yıllarına ilişkin hazırlanan ilk Stratejik Planını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duymaktayım. Bu Stratejik Plan, vizyonumuzu, misyonumuzu, temel değerlerimizi ve 2008-2010 içerisindeki hedeflerimiz ile stratejilerimizi ortaya koymaktadır.

Sayıştaylar, günümüzde demokrasinin önemli güvencelerinden ve temel anayasal kurumlarından biridir. Bu anlayışla, Sayıştay kamu gelir ve giderlerini denetleyerek kamu kaynaklarının doğru yerde ve yasal olarak uygun harcanıp harcanmadığı konusunda halkı bilgilendirerek önemli bir görev üstlenmektedir. Daha fazla ve daha kaliteli denetimler gerçekleştirerek, halkımıza daha iyi hizmet sunulmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktayız. Bu amacımıza, denetimlerimizde modern denetim yaklaşımları ile tekniklerini kullanarak ve kamu idareleri ile belediyelere mali ve yasal uygulamalarda destek sağlayarak ulaşmayı planlamaktayız.

Dünyada yaşanan gelişmeler işığında, Sayıştay'ımız da yeni uygulamaları hayata geçirmek için yasal değişiklikler hazırlamıştır. Bu yasal düzenlemeler ile Sayıştay'ımız, performans denetimi yapma yetkisine sahip olacak ve kamu kaynaklarının ekonomik, etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığını değerlendirecektir. Performans denetimlerimiz sonucu hazırlayacağımız raporlarda kamu kaynaklarını kullanan kamu idarelerine sistemlerini iyileştirici yönde tavsiyelerde bulunarak, mali etki yaratmayı amaçlamaktayız.

Bu stratejik plan, önümüzdeki yıllar içerisinde daha iyi hizmet verebilmemiz için faaliyetlerimizde gerçekleştireceğimiz değişiklikleri anlatmaktadır. Sayıştay olarak, sadece denetlediğimiz kurumların değil aynı zamanda kendi işimizin de etkinliğinin önem arz ettiğinin bilincindeyiz. Bu yaklaşımla, Sayıştay hesap verme sorumluluğunu yerleştirmek ve geliştirmek adına daha etkin olacak ve kamu kaynaklarını harcayan tüm kamu idareleri ile belediyelere katkıda bulunmaya devam edecektir.

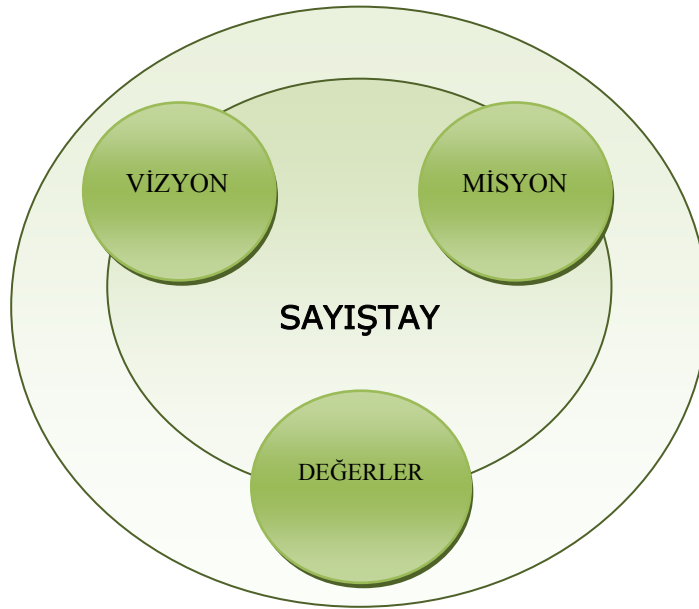
İsmet AKiM

Sayıştay Başkanı

SAYIŞTAY

KKTC Sayıştayı, KKTC Meclisi adına kamu kaynaklarının denetim yükümlülüğünü yerine getiren bir denetim organıdır. Kamu gelir ve giderlerini denetleyerek mali işlemlerin doğru bir Şekilde kaydedilip kaydedilmediğini, yasalara uygun ve düzenli olarak yerine getirilip getirilmediğini inceleyen Sayıştay, sonucu bir raporla Cumhuriyet Meclisine ve Bakanlar Kuruluna bildirir.

Vizyon, Sayıştayımız gelecekte ulaŐmayı arzu ettiği idealini, üstlendiği sorumluluk
Misyon ve ve görevlerini ve bu alandaki değerlerini Sayıştayda yapılan alıŐtay
Değerlerimiz sonucu personeli ile birlikte belirlemiŐtir. Sayıştayın faaliyetlerine yön veren ve Őekillendiren kavramlar vizyon ve misyonumuzu, Sayıştay'ın faaliyetlerini yürütürken uyacağını beyan ettiği kavramlar ise değerlerimizi ortaya koymaktadır.

Vizyonumuz

Sayıştay'ın kamu kaynaklarının koruyuculuğunu başarılı bir şekilde sürdürmesi, halkın Sayıştayı bağımsız bir kurum, sözüne güvenilir, şeffaf, dürüst bir kurum olarak algılaması ile mümkündür. Mesleki yetkinliğe sahip denetçilerimiz, gerçekleştirdiği objektif denetimlerle kamu parasının doğru ve verimli bir şekilde kullanılmasına yardımcı olmaktadır. Gerçekleştirdiğimiz denetim faaliyetlerimiz süresince ve hazırladığımız raporlarımızla kamu parasının doğru ve yerinde harcanması için kamu idareleri ile belediyelere tavsiyelerde bulunmakta ve faaliyetlerinin yararlı ve olumlu bir şekilde devam etmesine katkıda bulunmaktayız.

Misyonumuz

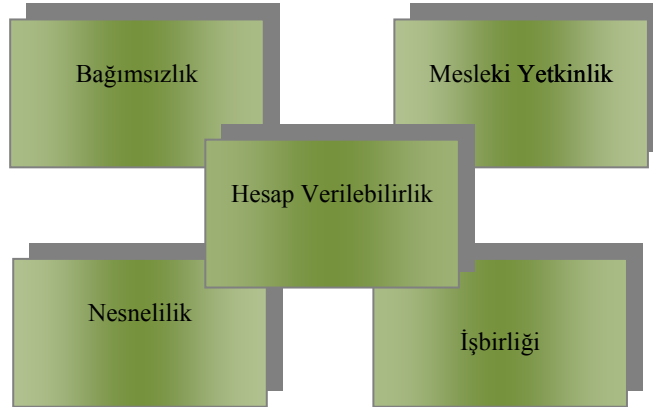
Sayıştay'ın Misyonu;

- Hazırlanacak raporlarla Meclisi, hükümeti ve kamuoyunu aydınlatmak, bilgilendirmek
- Kamu yönetiminde hesap verilebilirlik ve saydamlığın gelişmesine yardımcı olmak
- Kamu parasının doğru yönetilmesine yardımcı olmak
- Hükümetin mali yönetiminin yasallığı, etkinliği ve devlet bütçesi ile uygunluğunu temin etmek

Sayıştay, denetçileri ile birlikte profesyonel anlamda kaliteli bir hizmet vererek gerçekteşirdiği denetimlerle şeffaf, tarafsız ve bağımsız bir kurum olma gayreti içerisindedir. Denetim sonucu hazırladığı raporlarda yer verdiği önerilerle denetlenen kamu idarelerinin ve belediyelerin sistemlerinin iyileştirilmesini ve tespit edilen eksik ve aksaklıkların düzeltilmesine katkı koymaktadır. Ayrıca sistemden kaynaklanan açıkların olması halinde sistem açıklarının giderilmesi yönünde idareyi yönlendirmektedir.

Değerlerimiz Sayıştay'ın faaliyetlerini etkin, verimli ve sürekli olarak yürütmesine yardımcı olan temel değerlerimiz;

Bağımsızlık

Sayıştay, geniş yetkileri ve Meclis adına denetim yapma işlevi ile temel Anayasal kurumlardan biridir. Sayıştay'ın, görevlerini nesnel ve etkili bir şekilde yürütebilmesi için fonksiyonel ve örgütsel bağımsızlığa sahip olması önemlidir. Bağımsızlık, denetimin yürütülmesi ve denetim sonuçlarının inanırlığı açısından esastır.

Mesleki Yetkinlik

Sürekli kendini yenileyen ve yeni denetim tekniklerini uygulayan denetçiler ile kaliteli raporlar hazırlanması kurumsal güvenirliliğin sağlanması ve devamı için esastır. Sayıştayın dışarıdaki itibarının büyük bir bölümü, personelinin yetenek ve deneyimi ile ölçülmektedir. Personelimiz işlerini yürütürken nazik ve saygılı davranması beklenmektedir. Araştırmalarını yürütürken kararlı ve sonuca ulaşmak için ihtiyacı olan verileri ve delilleri toplamada ve analiz etmede ısrarlı olmalıdırlar. Fakat aynı zamanda işlerini yürütürken kibar ve denetlenen kurumlardan gelecek önerilere, açıklamalara ve alternatif yaklaşımları dikkate alacak şekilde açık fikirli olmalıdırlar

Hesap Verilebilirlik

Hesap verilebilirlik, mali saydamlıkla birlikte düşünülmelidir. Sayıştay, faaliyetlerinde hesap verme sorumluluğu ve şeffaflığa önem vermekte ve işlemlerinde bunu göstermek için çalışmaktadır. Sayıştayın, gerek Meclisi gerekse kamuoyunu faaliyetlerini nasıl yürüttüğü ve bu faaliyetlerinin neler olduğu konusunda bilgilendirmesi, Sayıştayın bağımsızlığı için önem arz etmektedir. Hazırlanan yıllık raporlar Sayıştayın kendi performansını, hesap verme sorumluluğunu ve denetim raporları sonucu ortaya çıkan sonuçları raporlayıp sunabilmemize imkan sağlamaktadır. Sayıştay kendisini hesap

verme sorumluluğu zincirinin bir parçası olarak görmekte ve bu anlayışla sadece hesap verme sorumluluğunu yerleştirmeyi sağlamakla kalmayıp bunun yanında kendi hesap verme sorumluluğunun da farkında olduğunu göstermektedir.

Nesnellik

Denetimlerde objektif olmak, tarafsızlığını kamuoyuna göstermek ve denetim sonuçlarını değerlendirmede ve rapor etmede tarafsız davranmak Sayıştayın özen gösterdiği alandır. Denetçiler, gerçekleştirdiği denetimlerde ve denetim sonucu hazırladığı raporlarda tarafsız davranmakta ve tarafsızlığının zedelenmemesine özen göstermektedir.

İşbirliği

Ortak hedeflere varabilmek ve sorunlara hızlı çözümler bulabilmek için Sayıştay denetlediği kamu idareleri ve belediyeler ile işbirliği içerisinde çalışmaktadır. İşbirliği içerisinde çalışmak Sayıştayın önem verdiği bir husustur. Birlikte çalışarak, sorunları açığa çıkarmak ve bunlar için olası çözümler belirlemek her iki tarafa da yardımcı olmaktadır.

GÖREVLERİMİZ

Sayıştay, kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğunu denetlemekte ve kamu idarelerinin gelir, gider, mal ile diğer hesap ve işlemlerinin yasalara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu incelemektedir.

Mali ve Uygunluk Denetimi

Artan kamu bilinciyle birlikte hesap verme sorumluluğunun ve anlayışının giderek önem kazanması ve kamuoyunun buna ilgisi Sayıştayı gerçekleştirdiği denetimlerde yeni denetim türü ve teknikleri kullanmaya mecbur etmektedir.

Denetimlerimizde, uluslararası genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun yeni modern denetim teknikleri kullanılması yönündeki eğitimler düzenlenmiş ve eğitimler

sonrası pilot mali denetimler gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimler süresinde ayrıca denetimlerde yol gösterici niteliğinde el kitapları, yazılı direktifler ve rehberler hazırlanmıştır.

Denetçilerimize verilen eğitimlerle Sayıştayımız kamu idareleri ile belediyelerin mali tabloları ile ilgili denetim görüşü verme yönünde uluslararası standartlara paralel yeni modern denetim teknikleri kullanmaya başlamıştır.

Önümüzdeki yıllar için hedeflediğimiz denetimlerimizde, Sayıştay denetim görüşü sonuçlarını Meclise raporlayacak gerekli beceri ve niteliğe sahip denetçilere ihtiyaç duyacaktır. Bu anlamda, personelin görevlerini etkin bir biçimde yerine getirmelerine ve mesleki gelişimlerine yardımcı olmak amacıyla kurum bünyesinde eğitimlere devam edilecektir.

Performans Denetimi

Hazırlanan yeni Sayıştay Yasa Tasarısı ile Sayıştay performans denetimi yapabilecek ve kamu idarelerinin faaliyetlerinin ve kamu kaynaklarının ekonomik, etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığını değerlendirebilecektir. Sayıştay, performans denetimi ile ilgili olarak oldukça önemli gelişmeler kaydetmiştir. Son iki yıldır performans denetim eğitimleri uygulanmış ve bu eğitimler sonucunda yeni metodolojiler kullanılarak pilot denetimler gerçekleştirilmiştir.

2008 yılından itibaren, gerçekleştireceğimiz performans denetimlerimiz ile, kamu kaynaklarının ekonomik, etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığını değerlendirerek, daha iyi hizmet verilmesi ve tasarruf sağlanması yönünde koyacağımız katkı ile ülkemizin daha ileriye taşınmasına yardımcı olacağız. Meclisin ve kamu kurumlarının, performans denetiminin önemini anlamasına yardımcı olmak amaçlarımızdan biri olacaktır.

Performans denetimleri sonucu, ortaya çıkan sonuçlar değerlendirilerek, denetlediğimiz kurumlara görevlerini nasıl daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilecekleri hususunda yol gösterici olunacak ve hizmetlerin iyileştirilmesi yönünde tavsiyelerde bulunup kalıcı etkiler yaratılacaktır.

Bu alanda kullanılmak üzere performans denetim yaklaşımı ve metodolojisi geliştirilmiştir. Bunun iyileştirilmesi yönündeki çalışmalarımız devam etmektedir. Yeni performans denetim görevlerimizi laikiyle yürütmek amacıyla Sayıştay bünyesinde yeni bir organizasyon yapısına gidilmesi ve bu konuda denetçi sayısının artırılarak denetim gruplarının oluşturulması planlanmaktadır. Bu alanda, Sayıştay denetlenen kurumlarla yakın işbirliği içerisinde çalışarak önemli olan hususları birlikte ortaya koyarak denetlenen kurumların gelişmelerine yardımcı ve yol gösterici olmaya devam edecektir.

Performans denetimi hem Sayıştay için hem de denetlediğimiz kurum ve belediyeler için yeni bir denetim alanı olduğundan gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz performans denetimlerimizde karşılaşılabileceğimiz riskler bulunmaktadır. Sayıştay gerçekleştireceği denetimleri ile, kurumlara verileri sınıflandırabilme ve bu verilerden sistemleri izleyebilecek tablolar ve raporlar hazırlayabilme hususunda öneriler sunarak, sistemlerinin iyileştirilmesine yardımcı olacaktır. Sayıştayımız, iç kalite güvencesi yeniliklerini ve düzenlemelerini uygulamaya koyarak, performans denetim raporlarının analizini güçlendirecek ve hizmetlerin iyileştirilmesi yönünde yapacağı önerilerin daha yüksek düzeyde kabul edilmesine neden olacaktır.

Diğer Gevlerimiz

Sayıştay, genel denetimler yanında, idari ve mali faaliyetlerin eylemden önce incelenmesi işlemlerini de yürütmektedir. Harcama ncesi denetim gerçekleştirerek, doğacak hataları önlemeyi hedeflemektedir. Ayrıca gerek Bakanlar Kurulu gerekse kamu idareleri ile belediyelere mali ve yasal uygulamalar konusunda görüş bildirerek veya gerekmesi halinde konu ile ilgili incelemeler yaparak hazırlayacağı kısa raporlarla işlemlerin doğru ve düzgün yürümesine destek olmaktadır.

Sayıştay'ın denetimleri yanında yürüttüğü başlıca diğer görevleri aşağıda sıralanmaktadır.

Emeklilik ve özlük işlemleri Sayıştay, Emeklilik ve özlük haklarına ilişkin olarak yapılan işlemleri, mevzuat kurallarına göre denetler ve talep edilmesi halinde bu hususlara ilişkin görüş verir.

Sayıştay, denetlenen kurumlarla yakın işbirliği içerisinde çalışarak tespit edilen yasal boşlukların doldurulması konusunda ilgili kurumlara yardımcı olmakta ve böylece gelişmeye yönelik gerekli adımların atılmasına katkıda bulunmaktadır.

Sübvansiyon ve/veya Teşviklerin Denetimi Gerek yasa ve tüzükler uyarınca gerekse Bakanlar Kurulu Kararı ile verilen çeşitli sübvansiyon ve/veya teşviklerin denetimi Sayıştay tarafından yapılmaktadır. Sayıştay harcama öncesi gerçekleştirdiği denetimleriyle, iç yükünü artırmakta ancak hasarı oluşmadan önce engelleme avantajı sebebiyle de oluşacak hataların önüne geçmektedir.

Bakanlar Kurulu ile Kamu İdareleri ve Belediyelere Mali ve Yasal Uygulamalar Konusunda Destek

Sayıştay;

- Belediyelere yönelik mali ve yasal uygulamalar hususunda genelgeler yayınlayarak işlemlerin doğru ve mevzuata uygun yürümesine yardımcı olmakta,
- Gerekli olması halinde anlam ve uygulamalar açısından Başsavcılıktan alınan hukuki görüşler doğrultusunda kurumlara ve belediyelere görüşler aktarmakta,
- Bakanlar Kurulu Kararlarının yarattığı mali sorumluluklara yönelik yapılan incelemeler ile Bakanlar Kurulu Kararlarının yasalara aykırı olup olmadığının araştırılması sonucu, üretilen kararların değiştirilmesi ve/veya iptal edilmesi gerektiğine ilişkin görüş bildirmektedir.

SAYIşTAYDAKİ GELİşMELER

Sayıştay Yasa Tasarısı Sayıştayın modernizasyon çalışmaları çerçevesinde gerçekleştirilen proje kapsamında yeni bir ‘‘Sayıştay Yasa Tasarısı’’ hazırlamıştır. Yeni Sayıştay Yasa Tasarısı, KKTC Anayasası, Lima Deklarasyonu Denetim Usulleri Rehberi, INTOSAI tarafından yayımlanan denetim standartları, Avrupa Birliği Sayıştayları ile diğer lke Sayıştaylarının yayımlanmış Yasaları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Hazırlanan ‘‘Sayıştay Yasa Tasarısı’’ ile, Sayıştay’ın diğer uluslararası yüksek denetim organları seviyesine getirilmesi hedeflenerek, diğer yüksek denetim kurumları gibi işlevsel, kurumsal ve mali açıdan bağımsız bir kurum olması ve uluslararası genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun denetim yapabilecek hukuki alt yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

Web Sitesi ve Intranet Bilişim Teknolojisinin yönetimine ve geliştirilmesine ilişkin ilk adımlar atılmış ve kuruluş bünyesinde bilgileri ve bilgi işlem kapasitesini paylaşmak amacıyla Intranet kurulmuştur. .

Sayıştay ile ilgili bilgiye ulaşımı sağlamak amacıyla ise Sayıştay web sitesi (www.sayistay.kamunet.net) kurulmuştur.

Denetim Metodolojisi Modern denetim yaklaşımlarını, metotlarını ve tekniklerini içeren denetim el kitapları ve rehberler hazırlanmış ve denetimlerimizde kullanılmak üzere uygulamaya konulmuştur.

Modern denetim tekniklerinin kullanılması ile birlikte, denetimlere başlamadan önce denetim planı ve denetim programları hazırlanmaktadır. Denetim planı ve programları denetçilere denetimin zamanını iyi planlama, denetime başlamadan önce denetlenecek kurumu iyi tanıma, riskleri belirleme ve denetlenecek hesap alanlarında hangi hususlara bakılacağını belirleme imkanı tanımaktadır.

Yıllık Rapor Sayıştayımız ilk kez 2007 yılına ilişkin faaliyetlerini içeren Yıllık Rapor hazırlamış ve bu raporu tüm resmi kurumlar ve kamuoyuyla paylaşmıştır. Hazırladığımız Yıllık Raporla kaynaklarımızla hangi faaliyetlerimizi yerine getirdiğimiz ve sonuçlarının neler olduğu ortaya konulmuş ve kendi performansımız raporlanmıştır.

İnsan Kaynakları

- Personelimizin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanmasına yönelik bir eğitim ihtiyaçları anketi düzenlenmiş ve bu anket sonucu Sayıştay için ne tür gelişim ve eğitim programlarına ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir.
- Hazırlanan yeni Sayıştay Yasa Tasarısı ile birlikte denetçilerin performanslarının daha adil ve şeffaf bir sistem ile değerlendirilmesini ngren Performans Değerlendirme formları hazırlanmıştır.
- KKTC Sayıştay'ında başlatılan modernizasyon çalışmaları çerçevesinde uluslararası uzmanlardan yararlanarak, uluslararası standartlara uygun modern denetim tekniklerinin kullanılmasına yönelik mali denetim kursları ve performans denetim kursları düzenlenmiştir.
- Sayıştay personelinin, tarafsız, bağımsız, uygun, yapıcı ve yetkin bir şekilde çalışmalarına devam etmeleri, uluslararası ve mesleki standartlara uygunluk göstermeleri ve bu standartları yakalamada onlara kılavuzluk edecek 'Davranış Kuralları Belgesi' hazırlanmış ve tüm Sayıştay personeli tarafından bu belge imzalanarak kabul edilmiştir.

Dış İlişkilerimiz

Sayıştay'ın gelişim planında, KKTC Sayıştayının da diğer yüksek denetim kurumlarının standartlarına ulaşması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, uluslararası denetim teknikleri ile ilgili gelişmeleri yakından takip etmek ve tecrube ve bilgilerimizi paylaşmak amacıyla uluslararası Sayıştaylarla temasa geçerek önemli bir adım atmış bulunmaktayız. Temaslarımız olumlu sonuçlarını her geçen gün almakta ve bu atılımlarımızın devamı ve gelişimi için bu konudaki zorluklarla mücadele ederek kurumumuzu dış alanlarda temsil etmeyi planlamaktayız.

Ayrıca, uluslararası Sayıştaylar ve diğer dış kurumlarla bağlantı kurma, denetim gelişmeleri hakkında bilgi sağlama ve personele diğer denetim organlarında eğitim/staj yapmaları hususunda yol gosterme amacıyla Dış ilişkiler birimi oluşturulmuştur.

Sayıştay'ın modernizasyon çalışmaları çerçevesinde, uluslararası uzmanlarla yakın işbirliği içerisinde çalışılmaktadır. Bu alışmalarla, Sayıştay'ı ağdaş yüksek denetim seviyesine ulaştırmak hedeflenmektedir. Bu yaklaşımla Sayıştayımız diğer yüksek denetim organları ile kendini karşılaştırarak performansını kıyaslamakta ve analiz etmektedir. Bu stratejik plan da bunun bir sonucudur. Sayıştay ileride üstleneceği işleri planlayarak ve bunları paylaşarak, bu stratejik planla sorumluluklarının farkında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu anlamda dış ilişkilerimiz diğer uluslararası Sayıştayların yaklaşımını izlemek ve öğrenmek açısından ayrıca ülkemize sağlayacağımız yarar bağlamında önem arz etmektedir.

DIş ETKENLER

Meclisten ve halktan gelecek beklentiler ve kamuda meydana gelen gelişmeler karşısında Sayıştay tım bu taleplere cevap verebilecek ve yenilikleri takip edebilecek bir dızeyde olmalıdır. Sayıştayın iç yıkını artıracak ve aynı zamanda performansını etkileyecek konular bu bılıimde ortaya konulmuştur.

Devlette Yırıttilen Kamu Reform alışmaları

Kamu yonetiminde yaşanan gelişmeler, Sayıştayın denetim kapsamını, işlevlerini ve metodolojisinin gelişmesini zorunlu kılmaktadır. Kamu yonetiminde yaşanan gelişmeler ve bileşim teknolojisinde yaşanan gelişmeler ile birlikte Sayıştay, ağdaş denetim tekniklerini kullanarak, halkın bu alandaki beklentilerine cevap vermeye çalışmaktadır.

Halkın kamu kaynaklarının kullanımına karşı ilgisi, Meclisin kamuoyuna olan hesap verme sorumluluğunu artırmaktadır. Bu da Meclise karşı sorumluluğu olan Sayıştayın bu beklentileri yerine getirmeye çalışması gerekliliğini gındeme getirmektedir.

Kamu Yonetiminin Modernizasyon alışmaları çerçevesinde hıkümet, kamu yonetiminde demokratik, şeffaf ve hesap verebilir bir anlayışla kamu hizmetlerinin sağlanabilmesi için gerekli koşulları yerine getiren bir kamu yonetimi yaratmayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte, hıkümetin AB' ye uyum hedefinin gerçekleşmesinde de kamu yonetimi reformunun onemi oldukça bilyiktir. Bu doğrultuda belirlenen ihtiyaçlar gız onune alındığına, Sayıştayımız, kamu faaliyetlerinin ve kaynaklarının ekonomik, verimli ve etkin olarak kullanılıp kullanılmadığını değerlendirmeyi amaçlayan performans denetimi gerçekleştirerek, bu konuda ortaya koyacağı önerilerle kamu hizmetinin iyileştirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Hesap Sunma Sorumluluğu

Sayıştay Yasasında, hesap ve işlemleri Sayıştayın denetimine giren daire ve kuruluşların yasalarına göre bir bütçe veya hesap yılı veya hesap devresi içindeki bütün gelirlerinin, giderlerinin ve mallarının hesapları muhasebe yetkilileri tarafından en geç bütçe yılının dolmasından sonraki ay içinde Sayıştay'a verilmesi belirtilmesine rağmen, bu konuda bir takım sorunlarla karşılaşılmaktadır.

Denetlenen kurumlardan bazılarının hesaplarını Sayıştay'a sunmadığı ve/veya geç sunduğu ve/veya sunulan hesapların denetlenecek düzeyde olmadığı bir gerçektir. Bu tür sorunlar hesap verme sorumluluğu anlayışının yerleşmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu alanda Sayıştay'a, büyük bir görev düşmektedir.

Sayıştay Belediyelere vermiş olduğu destekle hesapların nasıl tutulacağı hususunda yol göstermekte ve yardımcı dokümanlar ve formlar hazırlamaktadır. Devlette ise tahakkuk esaslı muhasebeye geçilmiş ve hesaplar bu yönde tutulmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda, denetçilerimizin görevi yalnızca yeterli bilgiye sahip olup hesapları denetlemek değil, aynı zamanda uygulamalarda tavsiyelerde bulunabilecek derecede bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Cumhuriyet Meclisinde Görüşülmeyi Bekleyen Raporlar

Gerçekleştirilen denetimler sonucu, hazırlanan denetim raporları Sayıştay Başkanınca Meclise gönderilir ve bu raporlar Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan komitesi tarafından incelenir.

2007 yılı sonu itibari ile Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde görüşülmeyi bekleyen toplam 91 Sayıştay Raporumuz bulunmaktadır.

Sayıştay'ın gerçekleştirdiği denetim faaliyetlerinin etkin olabilmesi, Meclisin Sayıştay raporlarına gerekli özeni göstermesi ile mümkün olabilmektedir. Hazırlanan yeni Sayıştay Yasa Tasarısının yasalasması halinde, Sayıştay önümüzdeki yıllarda gerçekleştireceği denetimleri ile mali denetim raporları yanında Performans denetim raporları da hazırlayacaktır. Sayıştay tarafından gerçekleştirilecek denetimlerin sayısındaki artış hedefi ile birlikte Sayıştay raporlarını görüşen komitenin bununla başa çıkabilecek çözümler üretmesi gerekecektir.

Gelişen Bilişim Teknolojisinden Yararlanma

Sayıştay, bilişim teknolojisindeki yeniliklerden yararlanarak denetimimize daha farklı ve ileri yaklaşımlar ortaya koymasına gerekmektedir. Performans denetiminin denetim alanımıza eklenmesi ile birlikte daha fazla bilgi işlem bilgisine ihtiyaç duyulacaktır. Bilgi işlem, faaliyetlerimizi daha etkin ve verimli bir biçimde yürütmemize ve denetlediğimiz kurumlarda yolsuzlukları önlemeye yardımcı olmaktadır. Bu nedenle bu alanda yeterli sayıda bilgi işlem bilgisine sahip denetçilerimizin yetiştirilmesi gerekmektedir.

İç Kontrol Sisteminin Oluşturulması

İç kontrol, işlerin düzenli ve verimli sonuçlanması için oluşturulan bir sistemi kapsar. Mali açıdan muhasebe bilgilerinin doğruluk ve güvenilirliğini sağlayan iç kontrol, hata ve olumsuzlukların önlenmesi, ortaya çıkarılması, giderilmesi, yasalara ve tüzüklere uyulması, güvenilir verilerin hazırlanması ve bu verilerin raporlarla açıklanmasıdır. Bu bağlamda, her kurumun kendi bünyesinde iyi çalışan bir iç kontrol sistemi oluşturulması, hata ve düzensizliklerin asgariye indirilmesine neden olacaktır. Bu konuda Sayıştay denetlediği kurumlarla yakın işbirliği içerisinde çalışarak iç kontrolün yerleşmesine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Mali Etki Yaratılması

Denetim faaliyetlerimiz ile KKTC halkına gerçek anlamda etki yaratmayı planlamaktayız. Tam gün eğitim sistemi, katı atık yönetimi, reçetelerin yönetimi ve tarım alanında verilen sübvansiyonlar ve/veya teşvikler alanında 2007 yılında gerçekleştirdiğimiz dört pilot denetim buna iyi bir örnektir. Bu denetimlerde, hizmetlerin verilisinde izlenen sistemlerin iyi çalışıp çalışmadığını araştırdık. Denetimlerimiz sonucu ortaya çıkan sonuçlara göre sistemlerin iyileştirilmesi ve maliyetlerin azaltılması yönünde tavsiyelerde bulunduk.

Denetimlerimiz sonucu hazırladığımız raporlarda yer verdiğimiz öneriler, eğer denetlenen kurumların amaçlarına ulaşmak için kullandıkları kaynaklarda azalma, verimlilik ve etkinlik ile gelirlerde artış sağlamışsa, diğer denetim organlarının yaptığı gibi Sayıştayımız da, bu mali etkiyi raporlamayı planlamaktadır.

Denetim Stratejisi

Denetim stratejisi Sayıştayın lkemizde ne kadar etkin ve güvenilir bir dış denetim organı olduğunu ortaya koyacaktır. Sayıştay'ın 2008-2010 dönemine ilişkin stratejisi aşağıda belirtilmektedir.

Mali Denetimlerimiz

Denetçiler almış oldukları eğitimler sonrası, denetimlerinde yeni modern denetim tekniklerini kullanmaya başlamış olmalarına rağmen, Sayıştay'ımızda bu alanda bir geçiş süreci yaşanmaktadır. Bu geçiş sürecinden dolayı, bazı denetim alanlarımızda çeşitli sebeplerden dolayı yeni denetim teknikleri kullanılmamakta ve geleneksel yöntemle denetimler yapılmaktadır.

2008 yılında geleneksel yöntemlerle 15 denetim, modern denetim teknikleri kullanılarak ise 10 mali denetim gerçekleştirerek toplam 25 denetim yapılması hedeflenmektedir. 2009 yılında ise modern denetim teknikleri kullanılarak yapılacak denetim sayısı ile birlikte toplam denetim sayısının artırılması hedeflenmektedir.

2008 yılında modern denetim teknikleri kullanılarak gerçekleştirilecek mali denetimler yanında ayrıca maaş/ücretlere ilişkin pilot denetim gerçekleştirilecektir.

Performans Denetimlerimiz

2006 ve 2007 yıllarında denetçilerimiz ülkemiz için yeni bir denetim türü olan performans denetimi konusunda eğitilmiş ve bu alanda pilot denetimler gerçekleştirmiştir. Sayıştay Yasa Tasarısının yasalaşması halinde 2008 yılında 5 performans denetimi yapılması planlanmaktadır. Raporların hazırlanmasında yeni teknikler kullanılacak ve bu raporlar Meclise gönderilip ayrıca web sitesinde yayınlanacaktır.

Hesap Verme Sorumluluğu Anlayışının Yerleşmesine Katkı Sağlamak

Dünyada yaşanan gelişmeler ışığında, Sayıştay'ımız da bu gelişmelere paralel uluslararası genel kabul görmüş standartlara uygun denetim yapabilecek denetçiler yetiştirmekte ve uluslararası standartları takip etme yönünde çalışmalarını devam ettirmektedir.

Denetçiler, gerçekleştirecekleri denetimleriyle, denetlenen kurumlara hesapların hazırlanması konusunda yol göstermektedir. Geçmiş yıllara kıyasla gösterdiğimiz çaba ve gayretle hesapların zamanında denetimimize sunulması sağlanmasına rağmen, istenilen düzeyde hesapların sunulmadığı da bir gerçektir. Bu doğrultuda Sayıştayımız hesapların düzgün tutulması konusunda aydınlatıcı ve bilgilendirici toplantılar yapmaya devam etmek yanında, hesaplarını zamanında sunmayanlar için de gerekli hatırlatmaları yapmaya devam edecek ve hesap verme sorumluluğu anlayışının yerleşmesine katkı sağlayacaktır.

Sayıştay'ın Kendi Performansını Değerlendirmesi

2008 yılında denetimlerimizin ne kadar zaman aldığı ve maliyetinin ne olduğuna ilişkin analizler yapılabilmesi için denetimlerimiz izlenecek ve bu çalışma ile Sayıştay'ın kendi performansı değerlendirilecektir. Aynı zamanda bu çalışma Sayıştayın bütçe tahminine yardımcı olacaktır

Kalite Güvencesi Oluşturmak

Sayıştay'ca yürütölen için yüksek standartta olması beklendiğinden, Sayıştay, denetim performansı ve sonuçlarını geliştirmek için kalite sağlayıcı yöntemlere başvurması gerekmektedir. Bu doğrultuda, mali ve performans denetimleri ile ilgili başlangıçta iç bünyemizde kalite güvencesi oluşturulması planlanmakta, uzun vadede ise diş kalite güvencesi elemanlarından yararlanmayı planlamaktayız. Böylece Sayıştay için kalitesi konusunda kendisini tatmin etmek için denetçinin ürününü gözden geçirerek, denetçisinin gerekli özeni gösterdiğinden ve ilgili denetim standartlarına uyduğundan emin olacaktır.

STRATEJİK AMAÇLAR

Aşağıda yer alan stratejik amaçlarımız, 2008-2010 döneminde Sayıştayın misyonunu nasıl yerine getireceği ve vizyonuna nasıl ulaşacağını ifade eden amaçlarımızı anlatmaktadır. . Bu amaçlar Sayıştay'ımızın şimdiki durumundan gelecekteki arzu edilen durumuna dönüşümünde katkı sağlayacaktır.

1. Sayıştay Yasa Tasarısının Yasalaşması

Sayıştay, diğer yüksek denetim organları standartlarında bağımsız bir kurum olma yolunda attığı adımlarla, halkın beklentilerine daha iyi cevap vermek amacıyla Yeni Sayıştay Yasa Tasarısı hazırlamıştır. Bu yasa ile Sayıştay;

- Diğer Yüksek Denetleme Kurumları gibi işlevsel, kurumsal ve mali açıdan bağımsız olacaktır.
- Mali ve uygunluk denetimi yanında, kamu kaynaklarının ekonomik, verimlilik ve etkinliğini incelemeye odaklanmış performans denetimi gerçekleştirecektir.
- Uluslararası genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun denetim yapabilecektir.
- Kamuda hesap verme sorumluluğu bilincinin yerleştirilmesine ve geliştirilmesine önemli katkılarda bulunabilecektir.
- Hesap verilebilirlik ve saydamlık ilkesi doğrultusunda her yıl Meclis adına Meclis Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen denetim elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından denetlenebilecektir.
- Denetim sonucunda tespit edilen hususları gerek yıllık gerekse tamamlandıkları dönemler itibariyle Meclise sunup, kamuoyu ile paylaşacaktır.

2. Hesap Verme Sorumluluğu ve Saydamlığın Yerleştirilmesi

Sayıştay, hesap verme sorumluluğunun ve anlayışın halka yerleşmesine katkı koymayı hedefleyen bir kurumdur. Özünde, hazırladığımız bu stratejik plan hesap verme sorumluluğun gelişimi ile ilgili Sayıştayın gösterdiği niyeti ortaya koymaktadır. Bu stratejik planın hazırlanması sırasında, denetlenen birimler ve hükümet temsilcileri ile istişarede bulunulmuştur. Hesap verebilirlik sisteminin yerleşmesi Meclisin, Bakanlıkların, Belediyelerin ve diğer denetlediğimiz kurumların ortaklığı ile gerçekleşecektir.

Denetimler güncelleştirilecek ve geçmiş yıllara göre daha kaliteli ve daha fazla rapor hazırlanacaktır. Denetçi tarafından son taslak rapor hazırlanmadan önce denetim sonucunda tespit edilen hususlar taslak rapor halinde denetlenen kurumlara iletilecek ve görüşleri alınacak ve son rapor Sayıştay tarafından gerekli kurumlara ve Meclise gereği için gönderilecektir. Sayıştayın yıl içerisindeki faaliyetlerini anlatan yıllık raporlar her yıl hazırlanacak ve raporlar Meclise sunulup, kamuoyuyla paylaşılacaktır.

3. Çağdaş Denetim Uygulamalarının ve Sistemlerin Yerleştirilmesi

Çağdaş denetim yaklaşımlarını, metotlarını ve tekniklerini içeren denetim el kitaplarını ve rehberlerini uygulamaya koymak için gerekli çalışmalar başlatılmış ve bu doğrultuda denetimin kalitesi ve denetimin yürütülmesine ilişkin olarak el kitabı ve rehberler hazırlanmıştır. Bahse konu el kitapları ve rehberlerin geliştirilmesi için çalışmalar devam edecektir.

Denetimlerimizin sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli bilgilere ulaşmamız gerekecektir. Bu nedenle denetlenen kuruluşların Sayıştayla işbirliği yapması kolaylaştırılmalı ve üretkenliğin en üst düzeye çıkarılması için, denetim standartlarının uygulanmasında gerekli özeni gösterme ve raporlarda denetimin yürütülmesinde uygulanan denetim standartlarına yer verilmesi gerekmektedir.

4. İnsan Kaynakları Stratejisinin Oluşturulması

Bağımsız bir kurum olarak Sayıştayın, personeline karşı sorumluluğu oldukça yüksektir. Bu alanda, Sayıştayın misyonunu ve amaçlarını ileriye götüren organizasyonun sürekli destekçisi olan İnsan Kaynakları yönetimine önem verilmesi gerekmektedir. Bu yönde gerekli çalışmalar başlatılmış ve stratejik planlama sürecine İnsan Kaynakları Stratejisi de eklenmiştir.

İnsan Kaynakları alanında belirlediğimiz stratejiler; Sayıştay'ın kısıtlı kaynaklarının etkin bir biçimde kullanılması ve önceliklerin belirlenmesi, eğitimin en çok ihtiyaç duyulan ve en yüksek potansiyel etkiye sahip alanlardaki bilgi ve becerilerin geliştirilmesine odaklanmasını sağlamamıza yardımcı olacaktır. Denetçilerin, uluslararası denetim standartları, politikaları ve uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmaları için, denetçilere sağlanan hizmeti içi eğitimlere devam edilecek ve kurum dışında da kendi gelişimleri için kurslara katılmaları teşvik edilecektir.

İnsan Kaynakları ile ilgili belirlenen stratejik amaçlarımız 6 ana başlıkta anlatılmaktadır.

Amaç 1. Sayıştayın üstlendiği görevleri yerine getirebilme yeteneğine ve becerisine sahip yeterli sayıda personelin işe alınmasını sağlama

Amaç 2. Sayıştay'ın gerek kısa ve orta vadede deneyimli personeline mevcut işe yükünü üstlenmek için gerekli becerilerdeki boşluğu kapatma olanağı gerekse personelinin uluslararası standartlarda denetim yapabilecek bir seviyeye ulaşması için eğitim sunması ve kendi eğitmenlerini bu alanda yetiştirmeye yönelik strateji belirlemesi

Amaç 3. Sayıştay personeli için bir hedef belirleme değerlendirmesi oluşturulması ve bu hedefin personel tarafından da kabul görmesi ile uygulamaya geçilmesi

Amaç 4. Adil ve tarafsız terfi sisteminin oluşturulması ve uygulanması

Amaç 5. Personel ve işe yönetim sisteminin gelişimi için, personelin kişisel beceri ve yeteneklerini geliştirmesine yardım ederek, Sayıştayın verimliliği ve etkinliğini artırması

Amaç 6. Yönetim ve organizasyon yapısının yeniden gözden geçirilip, yatay yönetim yapısının oluşturulması

5. Dış İlişki, İşbirliği ve Anlayışın Artırılması

Sayıştay, gerek denetlediği kurumlarda meydana gelen yeni düzenlemeler ile ilgili haberdar olmak gerekse yeni yasal düzenlemeler ile ilgili uygulamalarda denetlediği kurumlara yol gösterme amacıyla işbirliği içerisinde çalışacaktır.

Dış ilişkiler alanında ise, düşünce ve deneyimlerin paylaşımı için KKTC Sayıştayı olarak diğer uluslararası kurumlara kapımızın açık olduğu mesajı bildirilmeye devam edilecektir. Bununla birlikte Uluslararası Yüksek Denetleme Kurumları Örgütü (INTOSAI) ve diğer uluslararası organizasyonlar, AB Sayıştayı ile diğer denetim kurumlarının düzenledikleri kongrelere, seminerlere, sempozyum ve diğer eğitim etkinliklerine katılabilmemiz için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

6. Bilişim Teknolojisinden Yararlanma İmkanlarının Artırılması

Bilişim teknolojisinin geliştirilmesi ile ilgili stratejiler belirlenecek ve bilişim teknolojisinin gerektirdiği teknik hizmetleri yürüten personelin eğitim ihtiyaçları tespit edilip eğitim programları uygulamaya konulacaktır. Ayrıca bilgi işlem merkezinde çalışan personel sayısı gelecekteki ihtiyaçları karşılayacak şekilde artırılacaktır.

Yeni denetim teknikleri ile hazırlanacak denetim raporlarında gerekli olacak bilişim teknolojisi ihtiyacı için eğitimler düzenlenecektir. Ayrıca bilişim teknolojisindeki yeniliklerden yararlanarak hazırlanacak raporlar ve rehberlerin tasarımları Sayıştayın kendi bünyesinde gerçekleştirilecektir.

7. Sayıştayın Çalışma Potansiyelinin Artırılması

Gerekli becerilere sahip denetçilerin doğru işte görevlendirilmeleri önemli olduğundan, Sayıştay içerisinde, personelin kapasitesinin değerlendirilmesi, denetçinin mevcut becerisini, deneyimini, eksikliklerini tespit etmeye yarayan bir sistem kurulacaktır. Gerek denetim dokümanları gerekse diğer idari ve personel ile ilgili yazışmaların kayıt altına alındığı ve takibinin bu kayıtlar üzerinden yapılması mümkün olan bir sistem kurulacaktır.

Değişime açık olmak ve yeni gelişmeleri uygulamaya geçirebilmek için personele 'değişim yönetimi' eğitimi olanağı sağlanacak ve gerek bireysel gerekse kurum olarak yüksek standartlarda yer alan mesleki kıyaslamalar yapılacak ve değerlendirmelere açık olunacaktır

Grafik Düzenleme:
Neriman Erdevir & Murat Konut